

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ombildning av Rederiverket till aktiebolag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det ska stiftas en lag om ombildning av Rederiverket till aktiebolag.

Enligt propositionen ska Rederiverket ombildas till ett aktiebolag som helt ägs av staten. Verksamhetsområde för det aktiebolag som ska bildas ska omfatta produktion av isbrytningstjänster, kombinationsfartygens specialtjänster och förbindelsefartygstrafiktjänster samt annan verksamhet i Finland och utomlands som tjänar sjötrafiken. Aktiebolaget ska dessutom bedriva verksamhet i anslutning till serviceunderhåll och befraktning av fartyg i Finland och utomlands.

Statsrådet ska bemyndigas att till det aktiebolag som bildas överlåta den egendom som Rederiverket har i sin besittning och verksamheten vid verket. Rederiverkets personal ska överföras till anställning i det nya aktiebolaget.

Rederiverkets affärsverksamhet inom farledsservice och dess personal ska emellertid införlivas som en del av Sjöfartsverkets produktionsverksamhet som samtidigt bolagiseras.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2010.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 BEDÖMNING AV NULÄGET.....	3
2.1 Statliga affärsverk	3
2.2 Rederiverket	3
3 PROPOSITIONENS MÅL OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	4
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	4
4.1 Ekonomiska konsekvenser	4
4.2 Samhälleliga konsekvenser	5
4.3 Konsekvenser i fråga om personal	6
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	6
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	7
DETALJMOTIVERING	8
1 LAGFÖRSLAG	8
2 IKRAFTTRÄDANDE	9
3 LAGSTIFTNINGSORDNING	9
LAGFÖRSLAG	11
Lag om ombildning av Rederiverket till aktiebolag	11

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I slutet av 2007 fattade Europeiska kommissionen ett beslut i det s.k. fallet Affärsverket Vägverket. Enligt kommissionen var affärsverkets konkursskydd och inkomstskattepraxis inte förenliga med den gemensamma marknaden. Finansministeriet tillsatte därför den 18 mars 2008 ett projekt för att utreda hur affärsverksmodellen lämpar sig för den inre marknaden och för att kartlägga eventuella nya organisations- och styrmodeller för affärsverkens verksamhet.

Utredningen täcker alla fem statliga affärsverk som är Luftfartsverket, Lotsverket, Forststyrelsen, Senatfastigheter och Rederiverket. Det ministerium som svarar för ägarstyrningen av respektive affärsverk deltar i arbetet. Enligt tillsättningsbrevet för arbetsgruppen skulle ledningsgruppen för projektet i sin mellanrapport dra upp behövliga riktlinjer och lägga fram eventuella utvecklingsförslag med tanke på den affärsverksspecifika beredningen.

Enligt mellanrapporten förutsätter den möjlighet att försättas i konkurs som konkurrensneutraliteten kräver att varje affärsverk bildar en separat juridisk person samt att den egendom som är i det statliga affärsverkets besittning blir den juridiska personens egendom. Statens nuvarande affärsverksmodell kan således inte anses vara en verksamhetsform förenlig med den gemensamma marknaden.

Statens affärsverksamhet bör i regel utövas i aktiebolagsform. Den statliga affärsverksamhet i form av affärsverk som äger rum i en öppen konkurrenssituation på en fungerande marknad bolagiseras. I enlighet med den linje som finanspolitiska ministerutskottet understött förbereds åtgärder för att ombilda Luftfartsverket, Lotsverket och Rederiverket till aktiebolag.

Enligt förslaget ska Luftfartsverket och Rederiverket samt Sjöfartsverkets produktionsverksamhet bolagiseras vid ingången av 2010.

2 Bedömning av nuläget

2.1 Statliga affärsverk

De statliga affärsverken är affärsverksamhetsorganisationer som utför en offentlig uppgift och vars ägarvärde består av ett offentligt och ett ekonomiskt värde. Med offentligt värde avses samhällelig verkan som åstadkommit på ett kostnadseffektivt sätt. Med ekonomiskt värde avses den avkastning på kapitalet som överstiger kostnaderna.

När affärsverken har framgång i sin affärsverksamhet erbjuder de konkurrenskraftiga och högkvalitativa trafik- och kommunikationstjänster för näringslivet, samhället och medborgarna. Av affärsverken förutsätts lönsamhet så, att det kan investera i strategisk tillväxt och samtidigt bevara en sund finansieringsstruktur samt så, att det kan uppfylla resultat- och vinstfördelningsmålen.

Inom ramen för ägarstyrningen ställer staten årligen upp service- och verksamhetsmål samt resultat- och intäktsföringsmål för affärsverken. En väsentlig faktor för att ägarstyrningen av affärsverken ska utfalla väl är att det råder balans mellan målen för ekonomisk och samhällelig verkningsfullhet. Ett särdrag hos affärsverken är uttryckligen att de har uppgifter som förutsätter samhällelig styrning.

2.2 Rederiverket

Rederiverket är ett specialrederi vars specialkompetens omfattar kännedom om förhållandena vid vintersjöfart på Östersjön och i arktiska områden, byggprojekt till havs och skärgårdstrafik. Verksamheten är främst inriktad på Östersjön och de arktiska områdena.

Rederiverket har varit ett statligt affärsverk sedan 2004. Bestämmelser om verket finns i lagen om Rederiverket (937/2003). Verksamhetsområdet inbegriper sådan verksamhet som i Finland och utomlands tjänar sjötrafiken, huvudsakligen genom produktion av isbrytningstjänster, kombinationsfartygens

specialtjänster, farledsservice, oljebekämpningstjänster och förbindelsefartygtrafiktjänster. Verket bedriver dessutom verksamhet i anslutning till serviceunderhåll och befraktning av fartyg i Finland och utomlands. Rederiverket är skyldigt att erbjuda sig att sköta oljebekämpningsuppgifter och att producera isbrytningstjänster i hela landet.

Rederiverket finansierar sin verksamhet med kundfinansiering baserad på befraktning av fartyg och serviceavtal. Affärsverkets affärsverksamhet omfattar isbrytarverksamhet, offshore-verksamhet, färjtrafik och farledsservice. Affärsverket har 28 fartyg, av vilka tre är kombiisbrytare och fem traditionella isbrytare.

År 2008 var Rederiverkets omsättning 60,7 miljoner euro, rörelseförlusten -2,9 miljoner euro och räkenskapsperiodens förlust -5,8 miljoner euro. Avkastningen på det investerade kapitalet var -2,0 procent. Balansomslutningen var 164,9 miljoner euro. Under de senaste fem åren har rörelseresultatet årligen uppgått till i genomsnitt 1,7 miljoner euro och avkastningen på det investerade kapitalet till i genomsnitt 2,0 procent. Omsättningen sjönk och resultatet försämrades år 2008. Den minskade omsättningen har centralt påverkats av de kraftiga förändringarna i världsmarknadspriset på olja och den bakomliggande globala ekonomiska krisen.

En utmaning för affärsverket är tudelningen på marknaden. Offshore-verksamheten bedrivs på en ytterst konkurrensutsatt internationell marknad, medan konkurrensen inom isbrytarverksamheten, färjtrafiken och farledsservicen tills vidare är liten. På den inhemska marknaden väntas konkurrensen i framtiden bli effektivare än hittills.

3 Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Affärsverksamheten vid Rederiverket ska ombildas till aktiebolag genom en omstrukturering av den nuvarande affärsverksamheten. Affärsverksamhet som gäller kombiisbrytare och isbrytare och å andra sidan affärsverksamhet som gäller mindre fartyg ska skiljas åt i separata aktiebolag. Målet är att förbättra

lönsamheten, utveckla affärsverksamheten och uppnå synergifördelar.

Till rederiaktiebolaget, som bildas genom omstruktureringen, överförs enligt förslaget Rederiverkets nuvarande offshore-verksamhet och isbrytarverksamhet samt de funktioner som gäller ledningen av affärsverket, dess förvaltning och gemensamma tjänster. Kärnan i det nya aktiebolagets affärsverksamhet blir att tillhandahålla isbrytningstjänster.

Rederiverkets affärsverksamhet i fråga om farledsservice och skötseln av oljebekämpningsuppgifter ska från den 1 januari 2010 införlivas med ett produktionsaktiebolag som bildas då. Produktionsverksamheten, som för närvarande utgör en del av Sjöfartsverket, ska ombildas till ett statsägt aktiebolag den 1 januari 2010. Uppgifterna för det nya bolaget hänförs till skötsel av farleder och kanaler, sjömätning, tillverkning av sjömärken och planering. Produktionsbolaget väntas ha bättre möjligheter att utveckla affärsverksamheten inom farledsservice och uppnå synergifördelar då affärsfunktioner slås samman.

Rederiverkets affärsverksamhet i fråga om färjtrafiken ska temporärt i form av ett bolagsrättsligt arrangemang införlivas med det nya rederiaktiebolaget, tills det år 2010, genom ett arrangemang för vilket riktlinjer dras upp och som genomförs separat, överförs till ett statligt aktiebolag som ska bedriva affärsverksamhet inom färjtrafik. Arrangemanget möjliggör en smidigare utveckling av affärsverksamheten än för närvarande.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Balansräkningen för det nya rederiaktiebolaget baserar sig på Rederiverkets tillgångar och skulder den 31 december 2009, de tillgångar och skulder som gäller affärsverksamhet inom farledsservice inte medräknade. Rederiverkets förmögenhet ska överföras som apportegendom till aktiebolaget, och affärsverkets affärsverksamhet ska organiseras på det sätt som anges ovan under punkt 3. De tillgångar och skulder som gäller affärsverk-

samhet inom färjtrafiken ska strykas ur rederiaktiebolaget balansräkning under 2010.

Rederiverkets prognos för omsättningen för 2009 är 44,2 miljoner euro, varav affärsverksamheten inom farledsservicen är 3,9 miljoner euro.

I syfte att bevara nivån på personalens pensionsskydd ska de nya bolagen, dvs. rederiaktiebolaget, produktionsaktiebolaget och det aktiebolag som ska bedriva affärsverksamhet inom färjtrafik, ta en separat tilläggs-pensionsförsäkring. Dess pris uppskattas vid Rederiverket preliminärt till sammanlagt 5,5 miljoner euro, av vilket rederiaktiebolagets andel uppskattas till 4,3 miljoner euro. Uppskattningen kommer att preciseras på basis av Statskontorets kalkyler under den fortsatta beredningen.

Rederiverket har ett långfristigt lån av staten. Beslut om detta fattades i samband med att affärsverket bildades. I slutet av 2008 återstod 64,5 miljoner euro av detta lån. Den 31 december 2009, i samband med bolagiseringen, kvittas Statskontoret skulden som betald till staten mot beloppet av det tilläggs-pensionsansvaret på 4,3 miljoner euro, då rederiaktiebolaget ordnar finansieringen för tilläggs-pensionsskyddet. Arrangemanget har en neutral inverkan på balansräkningen. Den 1 januari 2010 kommer skulden till staten att uppgå till 60,2 miljoner euro. Ansvar för skötseln av skulden överförs på det nya rederiaktiebolaget på basis av bolagiseringslagen.

Det nya rederiaktiebolagets aktiekapital ska vara 18,7 miljoner euro. Balansomslutningen ska vara ca 135,8 miljoner euro. Genom ovan angivna arrangemang i balansposterna sjunker soliditeten hos det nya rederiaktiebolaget från nuvarande 53,7 procent och skulle enligt prognosen vara ca 42,5 procent. Rederiaktiebolagets soliditet kommer dock att påverkas av arrangemang som gäller värderingen av den egendom som överläts, kvittningen av den statliga skulden och en tilläggs-pensionsförsäkring för personalen.

Normal bolagsbeskattning kommer att gälla för det nya aktiebolaget. Statens sekundära skadeansvar för det nya aktiebolaget försvinner. Det nya aktiebolaget ska på den internationella försäkringsmarknaden ta en motsvarande skadeansvarsförsäkring.

Bolagiseringen av Rederiverket väntas inte ha andra statsfinansiella konsekvenser.

4.2 Samhälleliga konsekvenser

Att tillhandahålla isbrytningstjänster utgör kärnan i det nya rederiaktiebolaget affärsverksamhet. Det fartygsbestånd som övergår i dess ägo består av isbrytare. Enligt förslaget har staten i fråga om det nya aktiebolaget strategiskt ägarintresse.

Bolaget ska tillhandahålla isbrytningstjänster enligt modellen beställare-utförare även i framtiden. Saken ska slås fast genom en ändring av lagen om fartygs isklasser och isbrytarassistans (1121/2005) inför en ny bestämmelse som gäller isbrytarfartygens trafikplikt och genom att iakttas det nya aktiebolagets bolagsordning och vid behov företagsrättsliga förfaranden. Det är i bolagets intresse att knyta långvariga serviceavtal som möjliggör grundliga reparationer på fartygen och nyinvesteringar.

Enligt lagen om Rederiverket är verket skyldigt att erbjuda sig att sköta oljebekämpningsuppgifter. Rederiverket och Finlands miljöcentral ingick 2004 ett avtal enligt vilket farledsfartyg försedda med oljebekämpningsutrustning står i överenskommen beredskap för att användas för oljebekämpning på finskt vattenområde. Enligt förslaget ska skötseln av oljebekämpningsuppgifter och de avtal som gäller detta överföras till det nya produktionsaktiebolaget tillsammans med affärsverksamheten inom farledsservice. Avsikten är att avtalets innehåll ska kvarstå oförändrat. Överföringen ska inte heller ha några statsfinansiella konsekvenser. Oljebekämpningsuppgifter sköts också av andra instanser i Finland.

Ansvar för de nuvarande avtalen om trafik till skärgården med förbindelsefartyg och andra avtal som gäller affärsverksamheten inom färjtrafik ska i framtiden bäras av det aktiebolag som ska sköta färjtrafiken. Avsikten är att avtalens innehåll ska kvarstå oförändrat. Överföringen ska inte heller ha några statsfinansiella konsekvenser.

Det nya rederiaktiebolagets uppgifter i fråga om beredskap och försvar ska beaktas i den lagstiftning om verksamhetsområdet som är under beredning. Bolaget ska åläggas så-

dana skyldigheter och begränsningar för beredskaps och försörjningsberedskap som motsvarar de nuvarande.

4.3 Konsekvenser i fråga om personal

Antalet anställda vid Rederiverket är uppskattningsvis ca 430 personer i slutet av 2009.

Personalen vid Rederiverket ska fr.o.m. den 1 januari 2010 övergå till rederiaktiebolaget och produktionsaktiebolaget, vilka bildas vid denna tidpunkt genom omstrukturering av affärsverksamheten.

Den personal som arbetar vid affärsverksamheten för farledsservicen, ca 30 personer, ska övergå till det nya produktionsaktiebolaget.

Den personal som arbetar inom affärsverkets affärsverksamhet för offshoreverksamhet, isbrytningstjänster, färjtrafik samt i funktioner med anknytning till ledning förvaltning och gemensamma tjänster, ca 400 personer, ska övergå till det nya rederiaktiebolaget.

Den personal som sköter arbetsuppgifter inom affärsverksamheten för färjtrafiken, ca 65 personer, ska år 2010 övergå till anställning hos det aktiebolag som ska bedriva färjtrafik enligt vad som särskilt avtalas om detta då företagsarrangemangen avgörs.

De som har anställts i arbetsavtalsförhållande för viss tid anställs till anställning hos bolaget i fråga för den tid de har anställts.

I fråga om arbetstagare och anställningsvillkor ska tillämpas vad som föreskrivs i lag eller med stöd av lag och vad som avtalas i kollektivavtal och arbetsavtal som är bindande för bolagen.

Personalen ska på grund av bolagiseringen övergå från det system som följer lagen om statens pensioner till det privata arbetspensionssystemet. Principen ska vara att det nya pensionsskyddet för anställda som flyttar över från Rederiverket och Sjöfartsverket till de aktiebolag som bildas ska motsvara det nuvarande intjänade pensionsskydd som en person anställd av staten har i förhållande till sin pensionsålder, storleken av statens grundpension och tilläggspensionstillväxten. Den kommande pensionstillväxten för personalen är densamma i både det statliga och det

privata pensionssystemet. I syfte att bevara den ovan beskrivna nivån på personalens pensionsskydd ska det nya aktiebolaget ta en separat tilläggspensionsförsäkring.

Vid Rederiverket omfattas ca 47 procent av personalen av statens pensionssystem och ca 53 procent av pensionssystemet för sjömän. Pensionsskyddet för dem som hör till sjömanspensionssystemet kvarstår oförändrat och någon tilläggspensionsförsäkring behövs inte till denna del. Priset på tilläggspensionsskyddet för dem som omfattas av statens pensionssystem uppskattas vid Rederiverket preliminärt till sammanlagt 5,5 miljoner euro, av vilket rederiaktiebolagets andel uppskattas till 4,3 miljoner euro. Kostnaderna för tilläggspensionsskyddet beaktas i det nya bolagets balansräkning. Den 31 december 2009, i samband med bolagiseringen, kvittar Statskontoret skulden som betalad till staten mot beloppet av tilläggspensionsansvaret på 4,3 miljoner euro då rederiaktiebolaget ordnar finansieringen för tilläggspensionsskyddet.

Bolagiseringen i sig inverkar inte på antalet anställda eller eventuella anpassningsåtgärder.

Vid Rederiverket finns ingen personal i tjänsteförhållande.

5 Beredningen av propositionen

Enligt kapitel 7.1 om trafik i regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanen andra regering utreds alternativen för utveckling av Rederiverkets verksamhet.

I en arbetsgrupp tillsatt av finansministeriet den 18 mars 2008 utreds hur affärsverksmodellen lämpar sig för den inre marknaden och kartläggs eventuella nya organisations- och styrmodeller för affärsverkens verksamhet.

Finanspolitiska ministerutskottet förordade den 6 mars 2009 det tillvägagångssätt i fråga om omorganiseringen och styrningen av de statliga affärsverken som finansministeriet hade föreslagit i sin mellanrapport om affärsverksprojektet. Ministerutskottet understödde linjen enligt vilken Rederiverket ombildas till aktiebolag.

I enlighet med grundlinjen understödde finanspolitiska ministerutskottet den 2 juni 2009 kommunikationsministeriets förslag om att ombilda Rederiverket till aktiebolag samt

bolagiseringens tidtabell och innehåll. Propositionen har utarbetats utifrån det.

Proposition har beretts vid kommunikationsministeriet. Rederiverket har fört förhandlingar enligt lagen om samarbete inom företag (334/2007) med affärsverkets personal.

Utlåtande om utkastet till proposition har begärts av ministerier och myndigheter inom ansvarsområdet, Sjöfartsverket, personalorganisationerna, representanter för näringslivet och andra centrala intressegrupper. I utlåtandena stöddes bolagiseringen huvudsakligen, men inställningen var också neutral till bolagiseringen eller så stöddes den inte.

I flera av utlåtandena togs det ställning till konkurrensneutraliteten, verksamheten på marknaden, prissättningen av tjänsterna, riskhanteringen, personalens ställning och arrangemangen för tilläggsponsansvar för personalen och dess konsekvenser sett ur det nya aktiebolagets synvinkel.

I utlåtandena togs ställning till arrangemang av isbrytaruppgifterna samt det nya aktiebolagets beredskapsuppgifter och omständigheter kring försörjningsberedskap. Saken har klarlagts noggrannare i punkt 4.2 Samhälleliga konsekvenser.

Utifrån utlåtandena har bestämmelserna om och motiveringarna för personal och beskattning preciserats.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010.

I samband med att verksamheten på kommunikationsministeriets förvaltningsområde omorganiserar föreslås att produktionsverksamheten vid Sjöfartsverket ombildas till aktiebolag. Den affärsverksamhet vid Rederiverket som gäller farledsservice ska den 1 januari 2010 införlivas med det produktionsaktiebolag som ska bildas. En proposition om ombildning av Sjöfartsverkets produktionsverksamhet till aktiebolag har givits samtidigt som denna proposition och lagarna avses träda i kraft samtidigt.

I samband med kommunikationsministeriets reform av ämbetsverk föreslås ändring av flera lagar i vilka det även föreskrivs om Rederiverket. Bolagiseringen har tagits i beaktande vid beredningen så att hänvisningarna antingen ska strykas eller ändras till hänvisningar till det nya rederiaktiebolagets verksamhet.

De ändringar i lagstiftningen om verksamhetsområdet som gäller bolagiseringen ska göras samtidigt genom att ändra lagen om fartygs isklasser och isbrytarassistans.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. *Det aktiebolag som ska bildas.* Rederiverket ska ombildas till ett aktiebolag som helt ägs av staten.

Bolagets verksamhetsområde ska inbegripa produktion av isbrytningstjänster, kombinationsfartygens specialtjänster och förbindelsefartygstrafiktjänster samt annan verksamhet som i Finland och utomlands tjänar sjötrafiken. Aktiebolaget ska dessutom bedriva verksamhet i anslutning till serviceunderhåll och befraktning av fartyg i Finland och utomlands.

Bolagets verksamhetsområde ska motsvara nuläget, med undantag för farledsservicen och oljebekämpningstjänsterna, som flyttas över till det produktionsaktiebolag som bildas.

2 §. Överlåtelsefullmakt. I paragrafen ska föreskrivas om statsrådets rätt att till det aktiebolag enligt lagens 1 § 1 mom. som ska bildas för att fortsätta Rederiverkets verksamhet överlåta den egendom och de immateriella rättigheter som Rederiverket har i sin besittning samt affärsverksamheten vid verket. Överlåtelsefullmakten ska således täcka Rederiverket som sådant jämte dess tillgångar och skulder. Statsrådet ska enligt detta bemyndiga kommunikationsministeriet att sköta arrangemangen vid överlåtelsen.

3 §. Villkoren för överlåtelsen. Enligt 1 mom. ska statsrådet bestämma vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Överlåtelsen ska på basis av ett bemyndigande av statsrådet ske genom ett separat överlåtelsebrev, där den förmögenhet som överläts specificeras. Överlåtelsen ska ske efter att lagen stadfästs i enlighet med 9 § 3 mom. och ska träda i kraft samtidigt som lagen. Statsrådet ska också bestämma om övriga arrangemang som gäller överlåtelsen av egendomen och bolagsbildningen.

Enligt 2 mom. ska statsrådet bestämma vilken del av egendomen som skall sättas in i bolaget mot aktier. Överlåtelsen ska ske som överlåtelse av s.k. apportegendom till det aktiebolag som bildas, mot vilket staten tecknar aktiebolagets samtliga aktier. Affärsverkets

nuvarande grundkapital blir aktiekapital i aktiebolaget.

Enligt bestämmelsen i 3 mom. ska statens resterande lån till bolaget kunna stå utan säkerhet.

4 §. Beskattning. I 43 § i lagen om överlåtelseskatt (931/1996) finns bestämmelser om skattefrihet för fastighet eller värdepapper som överläts i samband med överlåtelse av verksamhet till ett samfund som bildas för att fortsätta verksamheten. Skatteförvaltningen beviljar skattefrihet på ansökan. Eftersom den i 1 § avsedda bolagiseringen ska gälla om sådan verksamhetsöverlåtelse som avses i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) kan skattefrihet enligt 43 § i lagen om överlåtelseskatt tillämpas i analogi. Ansökningsförfarandet kan inte anses vara ändamålsenligt varför det i paragrafens 1 mom. ska införas en bestämmelse om skattefrihet för överlåtelse av fastigheter och värdepapper i samband med den överlåtelse som avses i 1 §.

Bolagiseringen ska som arrangemang motsvara den verksamhetsöverlåtelse som avses i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Överlåtelsen av verksamheten till aktiebolaget kan genomföras utan direkta påföljder av inkomstskatt under de förutsättningar som nämns i lagrummet och under iakttagande av kontinuitetsprincipen. Centralskattenämnden har gett förhandsavgörande nr 59/1999 som gäller överlåtelse av ett statligt affärsverks hela affärsverksamhet som apport. Enligt avgörandet kan bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet tillämpas även på den överlåtelse som görs av ett statligt affärsverk, under förutsättning att arrangemanget genomförs enligt villkoren i nämnda lagrum. I paragrafens 2 mom. ska som en klagörande bestämmelse finnas en hänvisning till tillämpningen av 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet på bolagiseringen.

5 §. Ansvar för affärsverkets förbindelser. Enligt 1 mom. ska det aktiebolag som bildas påta sig ansvaret för de låne-, borgens-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra för-

bindelser som Rederiverket har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överläts till aktiebolaget. Aktiebolaget ska dock ansvara endast för de förpliktelser som ingår i överlåtelsen och för vilka Rederiverket som affärsverk skulle ha ansvarat även efter tidpunkten för överlåtelsen.

I 2 mom. ska föreskrivas om att statens sekundära ansvar kvarstår. Genom bestämmelsen tryggas kontinuiteten i verksamheten och avtalen i samband med bolagiseringen.

6 §. Kontinuitet i affärsverkets verksamhet i förvaltningsärenden. Enligt 1 mom. ska förvaltnings- och förvaltningsprocessbeslut som gäller rätt, fördel eller skyldighet i anslutning till den egendom och affärsverksamhet som överläts till de aktiebolag som bildas förblir i kraft så, att de till de delar som gäller Rederiverket utan särskilt beslut gäller aktiebolagen. Aktiebolagen som ska bildas ska efter bolagiseringen således ha samma ställning som Rederiverket hade haft.

Enligt 2 mom. ska aktiebolagen i förvaltningsärenden som är anhängiga träda i Rederiverkets ställe i förvaltningsförfarande och i förvaltningsrättskipning utan särskilt beslut. Enligt momentet ska kontinuiteten i förvaltnings- och förvaltningsprocessbeslut för klarhets skull vara tryggad också i ärenden som är anhängiga.

7 §. Personalens ställning. Paragrafen innehåller bestämmelser om personalens ställning i samband med aktiebolagsbildningen.

Enligt 1 mom. ska den personal som arbetar inom Rederiverkets affärsverksamhet för offshore-verksamhet, isbrytningstjänster, färjtrafik samt i funktioner med anknytning till ledning förvaltning och gemensamma tjänster överföras till anställning i arbetsavtalsförhållande vid det rederiaktiebolag som bildas från och med bolagsbildningen.

Enligt 2 mom. ska den personal som arbetar i Rederiverkets affärsverksamhet för farledsservice överföras till anställning i arbetsavtalsförhållande vid det produktionsaktiebolag som bildas från och med bolagsbildningen.

Enligt 3 mom. ska föreskrivas om den viss-tidsanställda personalens ställning vid Rederiverket. Rederiverkets personal som är anställd i arbetsavtalsförhållande för viss tid

ska överföras till anställning vid rederiaktiebolaget eller produktionsaktiebolaget i arbetsavtalsförhållande för viss tid för motsvarande tid.

Enligt 4 mom. ska på arbetstagarna och anställningsförhållandets villkor tillämpas vad som bestäms eller föreskrivs i eller med stöd av lag och vad som överenskoms i det kollektivavtal och arbetsavtal som är bindande för bolaget.

8 §. Revision och bokslut. Paragrafen ska innehålla en bestämmelse om hur affärsverkets sista bokslut ska göras och hur revisionen ska ske. Eftersom bokslutet och revisionen berör affärsverkets verksamhet, tillämpas de materiella bestämmelserna i lagen om statliga affärsverk, även om det nya aktiebolaget kommer att vara den som utför åtgärderna.

9 §. Ikraftträdande. Paragrafen föreskriver om ikraftträdande och de åtgärder som statsrådet kan vidta när man förbereder bildandet av aktiebolaget. Lagen föreslås träda i kraft från ingången av 2010. Det föreslås att lagen om Rederiverket samtidigt upphävs.

I paragrafen föreslås också bestämmelser om de åtgärder som får vidtas innan lagen träder i kraft. Det skall vara möjligt att göra behövliga förberedelser och arrangemang vid Rederiverket redan innan lagen träder i kraft. På motsvarande sätt ska statsrådet under hösten 2009 kunna fatta beslut om bildande av bolaget, teckna aktier i bolaget, bestämma värdet av den egendom som ska överlätas, fastställa villkoren för överlåtelsen och vidta andra arrangemang. För tydlighets skull konstateras att också den skattefrihet som föreskrivs i 4 § ska tillämpas på överlåtelse som sker före lagens ikraftträdande.

2 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av 2010.

3 Lagstiftningsordning

Syftet med förslaget är att överföra Rederiverkets verksamhet till de aktiebolag som ska bildas. I lagen ska särskilt föreskrivas om kontinuiteten i affärsverkets förbindelser, statens sekundära ansvar samt om personalens

ställning i relation till det nya aktiebolaget. De föreskrivna rättigheterna motsvarar affärsverkets skyldigheter i relation till dessa parter.

Vid beredningen av lagförslaget har det på de grunder som anförts ovan ansetts att lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ombildning av Rederiverket till aktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Det aktiebolag som ska bildas

Rederiverkets verksamhet överförs till ett aktiebolag som ska bildas, med undantag av den affärsverksamhet som gäller farledsservice. När aktiebolaget bildas tecknar staten samtliga aktier.

Aktiebolagets verksamhetsområde inbegriper produktion av isbrytningstjänster, kombinationsfartygens specialtjänster och förbindelsefartygstrafiktjänster samt annan verksamhet i Finland och utomlands som tjänar sjötrafiken. Aktiebolaget bedriver dessutom verksamhet i anslutning till serviceunderhåll och befraktning av fartyg i Finland och utomlands.

2 §

Överlåtelsefullmakt

Statsrådet bemyndigas att överlåta den egendom, immateriella rättigheter och affärsverksamhet som Rederiverket har i sin besittning till det i 1 § 1 mom. avsedda aktiebolaget och i fråga om affärsverksamheten inom farledsservice till det aktiebolag som bildas enligt lagen om ombildning av Sjöfartsverkets produktionsverksamhet till aktiebolag (/).

3 §

Villkoren för överlåtelsen

Statsrådet bestämmer vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Statsrådet bestämmer också om övriga arrangemang som gäller

överlåtelsen av egendomen och bolagsbildningen.

Statsrådet bestämmer vilken del av egendomen som ska sättas in i bolaget mot aktier.

Statens lån till bolaget kan stå utan säkerhet till det kapitalbelopp som motsvarar statens lån för Rederiverkets egendom vid tidpunkten för överlåtelsen.

4 §

Beskattning

De aktiebolag som avses i 2 § är inte skyldiga att betala överlåtelseskatt på överlåtelse av fastighet eller värdepapper i samband med de överlåtelser som avses i nämnda paragraf.

På inkomstbeskattningen iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna om verksamhetsöverlåtelse i 52 d § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968).

5 §

Ansvar för affärsverkets förbindelser

De aktiebolag som avses i 2 § svarar för de låne-, borgens-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra förbindelser som Rederiverket har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överlåts till aktiebolaget.

Statens sekundära ansvar för Rederiverkets lån och andra förbindelser kvarstår.

6 §

Verksamhetens kontinuitet i förvaltningsärenden

I förvaltnings- och förvaltningsprocessbeslut som gäller rätt, fördel eller skyldighet i

anslutning till den egendom och affärsverksamhet vid Rederiverket som överläts till de aktiebolag som bildas förblir i kraft så, att besluten till de delar de gäller den egendom och affärsverksamhet som överläts utan särskilt beslut gäller aktiebolagen.

De aktiebolag som bildas träder i förvaltningsärenden som är anhängiga i Rederiverkets ställe i förvaltningsförfarande och i förvaltningsrättskipning utan särskilt beslut.

7 §

Personalens ställning

Den personal som är anställd vid Rederiverket när denna lag träder i kraft övergår till anställning i arbetsavtalsförhållande vid det aktiebolag som avses i 1 §, med undantag av den affärsverksamhet som gäller farledsservice.

Den personal som är anställd vid Rederiverkets affärsverksamhet inom farledsservice när denna lag träder i kraft övergår till anställning i arbetsavtalsförhållande vid det aktiebolag som avses i lagen om ombildning av Sjöfartsverkets produktionsverksamhet till aktiebolag.

Den personal som är anställd vid Rederiverket för viss tid övergår till anställning för motsvarande tid vid det i 1 § 1 mom. avsedda aktiebolag eller i fråga om affärsverksamhet inom farledsservicen för motsvarande tid till

anställning vid det aktiebolag som bildas enligt lagen om ombildning av Sjöfartsverkets produktionsverksamhet till aktiebolag.

På arbetstagarna och anställningsförhållandets villkor i bolagen tillämpas vad som bestäms eller föreskrivs i eller med stöd av lag och vad som överenskomms i det kollektivavtal och arbetsavtal som är bindande för bolaget.

8 §

Revision och bokslut

På revisionen av och bokslutet för Rederiverkets sista verksamhetsperiod tillämpas vad som bestäms i lagen om statliga affärsverk (1185/2002). Det aktiebolag som avses i 1 § sköter till denna del affärsverkets uppgifter.

9 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen av den 21 november 2003 om Rederiverket (937/2003).
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft. Statsrådet kan innan lagen träder i kraft vidta åtgärder som avses i 1 och 2 § och på vilka också 4 § tillämpas.

Helsingfors den 15 september 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Trafikminister *Anu Vehviläinen*